

Maja Bezić
Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet
HR-21000 Split, Poljička cesta 35
mbezic@ffst.hr
<https://orcid.org/0000-0001-6783-9298>

MAGDALENA NIGOEVIĆ I ANASTAZIJA VLASTELIĆ (UR.), *ODJECI SCIMETH-A (IZAZOVI LINGVISTIČKIH ISTRAŽIVANJA)*, FILOZOFSKI FAKULTET U SPLITU – CENTAR ZA JEZIČNA ISTRAŽIVANJA FILOZOFSKOGA FAKULTETA U RIJECI – HRVATSKO DRUŠTVO ZA PRIMIJENJENU LINGVISTIKU, SPLIT – RIJEKA, 2021.

Zbornik radova *Odjeci SCIMETH-a (izazovi lingvističkih istraživanja)* uredile su članice Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku – Magdalena Nigoević, redovita profesorica na Odsjeku za talijanski jezik i književnost Filozofskoga fakulteta u Splitu, i Anastazija Vlastelić, izvanredna profesorica na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci. Knjiga je objavljena u tiskanome i elektroničkome obliku 2021. godine u izdanju Filozofskoga fakulteta u Splitu, Centra za jezična istraživanja Filozofskoga fakulteta u Rijeci i Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku. Na 259 stranica objedinjeni su radovi petnaest iskusnih hrvatskih znanstvenika iz područja primijenjene lingvistike.

U *Uvodnome slovu* urednice se osvrću na simpozij SCIMETH kojim su uokvireni radovi sakupljeni u zborniku. Simpozij je pokrenut 2016. godine u suradnji Centra za jezična istraživanja Filozofskoga fakulteta u Rijeci i Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku (HDPL) te se od 2016. do 2019. godine održavao na Filozofskome fakultetu u Rijeci kao pretkonferencijski događaj godišnjega međunarodnog znanstvenog skupa HDPL-a. Zamišljen je kao simpozij na kojemu znanstvenici izlažu o metodološkim temama iz područja primijenjene lingvistike, odakle potječe i njegov naziv SCIMETH kao pokrata engleske sintagme *scientific method*. Urednice ističu kako je koncept simpozija bio više puta pohvaljen, te su se, s ciljem da široj publici učine dostupnim izložene priloge, odlučile „u ovoj knjizi okupiti odabrane rasprave o aktualnim izazovima u području lingvističkih istraživanja“ (Nigoević i Vlastelić 2021: VII).

Riječ je o kolažu deset znanstvenih radova koji na pregledan, jasan, argumentiran i znanstveno utemeljen način daju potreban kritički uvid u recentne spoznaje o metodologiji jezičnih istraživanja i njihovoj primjeni u lingvistici i šire. Dva rada napisana su na engleskome, a osam radova na hrvatskome jeziku. Radovi su objedinjeni u četiri tematske cjeline: *Pisanje i objavljivanje znanstvenih radova*, *Etičnost u jezičnim istraživanjima*, *Metodološka razmatranja* i *Primijenjena istraživanja*. Polazeći od vlastitoga istraživačkog iskustva, u prvim trima cjelinama autori progovaraju o konkretnim problemima i izazovima s kojima se suočavaju pri pisanju znanstvenih radova i provođenju lingvističkih istraživanja, kao i o novim

metodama u lingvistici te njihovoj primjenjivosti i izvan područja humanističkih znanosti. Četvrta cjelina sadrži tri primijenjenolingvistička istraživanja. Na kraju knjige nalaze se kratke znanstvene biografije autora priloga.

U prvoj cjelini posvećenoj pisanju i objavljivanju znanstvenih radova, u članku na engleskome jeziku naslovljenom *Through the peer reviewing mill* Mario Brdar donosi pregled glavnih vrsta recenzijskih postupaka te daje korisne i mudre smjernice za preživljavanje „u žrvnju recenzijskoga postupka“ nastojeći demistificirati ovaj proces i smanjiti frustracije koje može izazvati. Kao rješenje nudi konceptualizaciju recenzijskoga procesa kao čega „što može unaprijediti znanstveni rad te, na koncu, imati dobrotvoran učinak na status i znanstveni put istraživača, kao i na cijelu znanstvenu zajednicu uopće“ (Nigojević i Vlastelić 2021: 28). U istoj cjelini, rad Anite Memišević naslovljen *Pisanje na hrvatskom, a objavljivanje na engleskom: nemoguća misija ili ipak ne?* sažeti je priručnik namijenjen znanstvenicima koji se ne osjećaju spremnima pisati na engleskome jeziku, stoga radove napisane na hrvatskome jeziku daju prevesti na engleski jezik. Autorica se bavi najvažnijim elementima pri pisanju radova, a to su, prema njezinu mišljenju, izbor časopisa, autorov odnos prema čitatelju, stil i dijelovi znanstvenog rada. Cilj joj je dati smjernice za pisanje znanstvenih radova na hrvatskome jeziku tako da radovi nakon prijevoda ispunjavaju kriterije za znanstvene radove napisane na engleskome jeziku.

U drugoj cjelini Kristina Cergol i Marina Olujić Tomazin bave se etičnošću u jezičnim istraživanjima, Cergol u radu naslovljenom *Etika istraživanja u primijenjenoj lingvistici: rad sa sudionicima*, a Olujić Tomazin u radu naslovljenom *Primjena etike u jezičnim istraživanjima: etički izazovi u izgradnji jezičnih korpusa*. Kristina Cergol razmatra ključne postavke istraživačkoga rada sa sudionicima koje se temelje na kombinaciji makroetičkoga i mikroetičkoga pristupa nastojeći pružiti „istraživaču sažet podsjetnik na nužne elemente etičkog provođenja istraživanja“ (Nigojević i Vlastelić 2021: 53). Poziva znanstvenike da vode brigu o zaštiti sudionika istraživanja, posebno kada je riječ o ranjivim skupinama. Marina Olujić Tomazin svojim radom doprinosi temi etičnosti u izgradnji jezičnih korpusa. Autorica daje pregled etičkih dokumenata primjenjivih na jezična istraživanja i izgradnju jezičnih korpusa, opisuje izazove vezane za prikupljanje jezičnih uzoraka i njihovo objavljivanje na mreži te nudi neka etički prihvatljiva rješenja.

Treća tematska cjelina sadrži tri rada vezana za metodologiju analize jezika. Maša Plešković u radu naslovljenom *Kvalitativni metodološki pristup u hrvatskim jezikoslovnim istraživanjima* opisuje značajke i tipove kvalitativnih istraživanja oprimerene recentnim istraživanjima iz hrvatskog jezikoslovlja te daje pregled metoda prikupljanja podataka. Kvalitativni pristup uspoređuje s kvantitativnim i mješovitim pristupom s ciljem isticanja njegovih prednosti te mogućnosti primjene u istraživanjima jezika. U radu naslovljenom *Neiskorišteni potencijal diskurzivnih pristupa u suvremenoj psihologiji* Andreja Bubić govori o važnosti uloge jezika u konstruiranju slike o sebi i svojoj okolini u svakodnevnom govoru i pismu te o važnosti proučavanja diskursa u psihologiji, posebno u diskurzivnoj psihologiji utemeljenoj na konverzijskoj analizi. Zaključno autorica upućuje na potrebu integracije diskurzivnih pristupa u postojeće psihološke teorijske i metodološke pristupe. Analiza diskursa tema je rada Zorane Šuljug Vučica, Marije Lončar i

Magdalene Nigoević naslovljenog *Primjena konverzacijske analize i analize sadržaja u analizi diskursa*. Autorice prikazuju osnovne značajke konverzacijske analize, kojom se konverzacija analizira i interpretira kao zaseban fenomen, i kvantitativno-kvalitativne analize sadržaja primjenjive u analizi pisanoga, verbalnoga, slikovnoga i filmskoga materijala. Ovim pregledom upućuju na mogućnosti dopune analize diskursa metodološkim specifičnostima konverzacijske analize i analize sadržaja. Zaključuju da „konverzacijska analiza i analiza sadržaja upućuju na važnost različitih analitičkih razina u interpretativnom procesu koji analitičarima diskursa proširuje razumijevanje promatranih fenomena“ (Nigoević i Vlastelić 2021: 162).

U četvrtoj cjelini objedinjena su tri primijenjenolingvistička istraživanja. U radu na engleskome jeziku naslovljenom *NLP based framework for the comparison of the media coverage in Croatia during the first two waves of the COVID-19 pandemic* Slobodan Beliga, Ana Meštović i Mihaela Matešić, potaknuti infodemijom izazvanom pandemijom bolesti COVID-19, donose rezultate longitudinalne analize medijskih mrežnih sadržaja koji se odnose na izvještavanje o pandemiji u Hrvatskoj tijekom prvih dvaju valova. Kvantitativna analiza prikupljenih članaka provedena je metodom obrade prirodnoga jezika s ciljem definiranja metodološkoga okvira za praćenje krizne komunikacije u medijima i poboljšanja metoda praćenja informiranja. Jelena Parizoska i Ivana Filipović Petrović u radu naslovljenom *Kognitivnolingvistički pristup frazemima i njegova primjena u izradi rječnika* daju pregled teorijskih postavaka kognitivne lingvistike o konceptualnoj motivaciji frazeološkoga značenja i simboličnosti gramatike te predlažu kognitivnolingvistički okvir za leksikografsku obradu varijanata i modifikacija frazema i izradu rječnika frazema hrvatskoga jezika. U radu naslovljenom *Suvremeni akademski diskurs – odnos prema normama standardnog jezika na korpusu lingvističkih radova* Blaženka Martinović i Mihaela Matešić analiziraju jezične značajke akademskoga diskursa sa stajališta teorije jezične varijetetnosti s ciljem ispitivanja neutralnosti uporabe normativnih rješenja. Provedena je komparativna analiza izvornih znanstvenih članaka objavljenih u suvremenim znanstvenim časopisima iz lingvistike, izrađen je kategorijalni prikaz varijetetnosti u akademskome diskursu, izdvojena su razlikovna obilježja „visokog“ i „neutralnog“ akademskoga diskursa te je analiziran odabir pojedinih jezičnih rješenja.

Ovaj zbornik svojevrsan je metodološki priručnik za lingviste početnike te koristan vodič za pisanje znanstvenih radova i provođenje primijenjenolingvističkih istraživanja. Riječ je o vrijednome znanstvenom prilogu proučavanju izazova, mogućnosti i ograničenja u suvremenim jezikoslovnim istraživanjima. Ponajprije je namijenjen studentima, doktorandima i mladim istraživačima jezika i jezikoslovlja, no svoju će publiku naći i u širim stručnim i znanstvenim krugovima zainteresiranima za proučavanje jezika kao društvenoga fenomena. Rezultati i zaključci izneseni u prikupljenim radovima naći će svoju primjenu u raznorodnim aspektima istraživanja jezika te poslužiti kao poticaj za nova istraživanja i metodološke rasprave iz područja primijenjene lingvistike.